

Број/Број: 01,02,03,04/2,03/11-05-562/09
Сарајево/Sarajevo, 20. 04. 2010.

КОЛЕГИЈУМУ ОБА ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

КОЛЕГИЈУМУ СЕКРЕТАРИЈАТА

ЧЛАНОВИМА ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПСБиХ У ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНОЈ УНИЈИ

СЕКТОРУ ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ОДНОСЕ И ПРОТОКОЛ

Предмет: Извјештај са 122. засједања Скупштине Интерпарламентарне уније, одржане у Бангкоку од 27. 03. до 01.04. 2010. године

У периоду од 27. 03. до 01. 04. 2010. године у Бангкоку је одржано 122. засједање Скупштине Интерпарламентарне уније. На засједању су учествовале делегације из 124 земље чланице. Парламентарну скупштину БиХ представљали су:

1. г. Драго Калабић, предједавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ
2. гђица Марина Мијачевић, секретар Делегације ПСБиХ у ИПУ

Засједање је отворено говорима г. Чаја Чичобе, предједавајућег Народне скупштине Тајланда, г. Траиронга Суванкирија, замјеника премијера Тајланда, г. Супачаја Паничпакдија, генералног секретара UNCTAD-а, др Теа Бен Гурираба, предједника Интерпарламентарне уније, а почасни гост била је Њ.е. принцеза Маха Чакри Сириндорн, која је засједање службено прогласила отвореним.

На дневном реду 122. засједања Скупштине ИПУ-а биле су сљедеће тачке:

1. Избор предједника и замјеника предједника 122. засједања Скупштине ИПУ-а;
2. Разматрање захтјева за уврштавање хитне тачке у дневни ред;
3. Пленарна расправа о политичким, економским и социјалним приликама у свијету, с освртом на општу тему: „Парламенти у средишту политичког помирења и добре управе“;
4. Сарадња и заједничка одговорност у глобалној борби против организованог криминала, посебно трговине дрогом, илегалне продаје оружја, трговине људима и прекограничног тероризма – Први стални одбор;
5. Улога парламената у развијању југ-југ и троугласте сарадње с циљем убрзања постизања Миленијумских развојних циљева – Други стални одбор;
6. Учешће младих у демократским процесима – Трећи стални одбор;

7. Усвајање тема и именовање извјестилаца за 123. засједање Скупштине.

Ад. - 1. Избор предсједника 122 . засједања Скупштине ИПУ-а

За предсједника 122. Скупштине ИПУ-а изабран је г. Чај Чичоба, предсједник Народне скупштине Тајланда.

Ад. - 2. Разматрање захтјева за уврштавање хитне тачке у дневни ред

У расправи о уврштавању хитне тачке у дневни ред разматрана су два предлога:

1. Улога парламената у јачању солидарности међународне заједнице са становништвом Хаитија и Чилеа након разорних земљотреса који су их задесили, те предузимање потребних акција у државама са великим ризиком од природних катастрофа како би се побољшала процјена ризика од катастрофа, а тиме умањиле и њихове посљедице – заједнички предлог Кубе, Француске, Уганде, Велике Британије и Уругваја.
2. Израелско кршење вјерских и културних права палестинског народа, посебно у Јерусалиму и око њега, те одбијање Израела да укључи цамије Харам ал-Ибрахими и Билал ибн Рабах на списак националне баштине – заједнички предлог Исламске Републике Иран и Палестине у име Арапске групе.

У име предлагача првог предлога говорила је гђа Регуферос Линарес (Куба). Госпођа Линарес истакнула је проблеме са којима се суочава становништво након катастрофе која их је задесила, а посебно велику незапосленост као посљедицу трагичног потреса. То посебно вриједи за Хаити, гдје је број незапослених драстично скочио, тако да становништво живи у изразито тешким и несигурним условима. Упутила је позив свим земљама да пруже вишестрану помоћ народима ових земаља.

У прилог другом предлогу говорили су представници Јордана и Алжира. Господин Ал Мајали (предсједника Парламента Јордана) говорио је о израелском наставку колонизације палестинских територија те самим тим и срамном кршењу људских права. Истакнуо је да Израел није направио ниједан корак за постизање мира, односно наставља да игнорише упозорења и жалбе међународне заједнице. Позвао је Скупштину да у расправи о овој тачки дневног реда помогне ублажавању напетости између ових земаља.

Након гласања свих присутних, двотрећинском већином гласова, усвојен је заједнички предлог Кубе, Француске, Уганде, Велике Британије и Уругваја за уврштавање хитне тачке дневног реда. Скупштина је одмах именovala чланове одбора за израду резолуције која је једногласно усвојена на засједању од 1. априла.

Ад. - 3. Пленарна расправа о политичким, економским и социјалним приликама у свијету

Пленарна расправа о општој теми 122. засједања Скупштине изазвала је велику пажњу учесника. У расправи су учествовала 103 говорника. Сви учесници сагласили су се да свијет треба да дјелује заједно како би пронашао заједничке одговоре на глобалне изазове. Иако у неким европским земљама постоје знаци превазилажења кризе и видљив је економски

пораст, заједнички став свих говорника био је да је тај раст низак и неравномјеран. Цијене робе, као и плате у сиромашним земљама нагло су опале. На засједању је наглашен значај парламентарца као и улога парламената у политичком помирењу и социјалним приликама у свијету.

Ад. - 4. Сарадња и заједничка одговорност у глобалној борби против организованог криминала, посебно трговином дрогом, илегалне продаје оружја, трговине људима и прекограничног тероризма

О овој тачки дневног реда расправљао је Први стални одбор, а на основу извјештаја и нацрта резолуције које су поднијела два коизвјестиоца: гђа А. Ортуно (Мексико) и г. Л. Виријачаја (Тајланд). Уложено је преко 100 амандамана на нацрт резолуције, а резолуција је усвојена на посљедњем састанку Одбора одржаном 1. априла. На састанку Одбора изражена је забринутост због чињенице да глобализација, иако подстиче многе позитивне помаке, као што је отварање граница, такође има и негативан учинак, како што је олакшавање међудржавног организованог криминала, посебно трговине дрогом, оружјем, кријумчарењем људи, затим олакшавање прекограничног тероризма те прања новца. Сви посланици су се сагласили да је потребно јачати регионалну сарадњу и партнерство у борби против криминала. Скупштина је позвала све чланице да јачају своје правне системе у складу са Међународном конвенцијом за сузбијање тероризма, како би се сузбило прање новца и финансирање терористичких активности. Усвојеном резолуцијом позивају се све чланице ИПУ-а да промовишу дијалог и сарадњу с циљем развоја и усклађивања напора у борби против производње, трговине и злоупотребе дрога и фалсификованих лијекова. Истакнута је и забринутост због побољшаних технолошких могућности која омогућавају фалсификаторима паковања која се тешко могу разликовати од оригиналних производа. Скупштина је упутила позив парламентима да подстакну своје владе на поштравање контроле робе која пролази њиховом територијом.

Ад. - 5. Улога парламената у развијању југ-југ и троугласте сарадње с циљем убрзања постизања Миленијумских развојних циљева

Други стални одбор одржао је два засједања: 29. и 31. марта, ради разматрања ове тачке. За вријеме дебате изражена је забринутост због негативног утицаја међународне економске и финансијске кризе на најрањивије нације и секторе глобалног друштва. Такође, изражена је забринутост због података ММФ-а према којима су улагања у земље у развоју, посебно у земљама Африке, драматично пала у 2009. и 2010. години. Наглашена је важност југ-југ и троугласте сарадње за постизање одрживог развоја у земљама у развоју и постизање Миленијумских развојних циљева. Именован је одбор за израду резолуције састављен од представника сљедећих земаља: Алжира, Белгије, Камбоџе, Индонезије, Судана, Уругваја и Замбије. Резолуција је једногласно усвојена а њоме се позивају владе сјеверних земаља да помогну у донацијама и улагањима у развој југ-југ троугласте сарадње као и да пруже сваку могућу подршку овим земљама.

Ад. – 6. Учешће младих у демократским процесима

О учешћу младих у демократским процесима расправљао је Трећи стални одбор, који је одржао три засједања: 28, 29. и 30. марта 2010. Предсједница Националне групе Хрватског

сабора при ИПУ-у, гђица Марија Лугарић, коизвјестилац о овој теми, презентовала је извјештај и предлог резолуције. Резолуција је усвојена консензусом а њоме се предлажу 34 мјере које је потребно предузети на националном, регионалном и међународном нивоу како би се обезбиједило потпуно и смислено учешће младих у демократским процесима. Између осталог, парламентима чланицама ИПУ-а предлаже се и увођење квота за младе, изједначавање доби активног и пасивног бирачког права, а политичке партије се подстичу на укључивање младих.

Када су у питању састанци геополитичке групе Г12+, главна дебата која се водила у Групи била је у вези с односима ИПУ-а и УН-а, те о могућностима трансформације ИПУ-а у међународну организацију. Дебата о овој теми отворена је након говора г. Андреса Џонсона, генералног секретара ИПУ-а. У свом обраћању, г. Џонсон је говорио о предностима ИПУ-а ако би постао организација заснована на уговору држава чланица који би свака држава појединачно требало да ратификује. Према образложењу г. Џонсона, предложена реформа ИПУ-а не тражи од парламената или ИПУ-а да преузме улогу владе, односно реформом се не жели замијенити улога владе чија је одговорност да преговара и потписује међународне споразуме, него јој је циљ да поправи њен статус. Наиме, ИПУ је основан у вријеме када није било уобичајено оснивање међународних организација на основу међународних конвенција, али друге организације су касније осниване као такве, стога се ИПУ данас налази у другоразредној позицији и без чврсте основе у међународном праву. Новим предложеним уговором ИПУ би добио статус традиционалне међународне конвенције, који би договориле државе, потписале владе и ратификовали парламенти. Господин Џонсон је позвао све чланове ИПУ-а да одлуче какав однос желе са УН-ом, нпр. да ли желе утицати на измјену Повеље УН-а како би ИПУ постала на неки начин парламентарни огранак УН-а или задржати *status quo* који ИПУ има од свог оснивања па до данас. Поновио је да само конвенција може ојачати улогу ИПУ-а и дати јој статус међународне организације у међународном праву, што је потребно како би се поправио њен однос са УН-ом и њен статус на међународном нивоу.

Након излагања вођена је жустра дебата будући да делегатима није било јасно какве користи имају парламенти од овакве промјене статута ИПУ-а, а изражена је и одређена резерва у погледу њене изводљивости с обзиром на природу међудржавних уговора. Многи делегати изнијели су мишљење да је промјена Повеље УН-а илузоран напредак, те да је стога боља опција трансформисање ИПУ-а проширењем уговора са УН-ом, будући да је готово немогуће ускладити законодавста различитих држава чланица ИПУ-а.

Др Ламерт, предсједник Бундестага, те делегати из Новог Зеланда, Аустралије, Андоре, Финске, Велике Британије, Француске и Белгије јасно су изнијели став да не подржавају принцип предложене промјене статута ИПУ-а.

Господин Хоџсон (Нови Зеланд) замолио је за појашњење какве користи конкретно има ИПУ од оваквог новог уређења и који су проблеми са којима се овако устројен ИПУ суочава. Сматра да нови предложени уговор може повећати значај ИПУ-а као међународне организације, али да истовремено није нимало лако ускладити закон у преко 150 земаља чланица са различитим режимима.

Члан Парламента Андоре, г. Далерс, подржао је мишљење г. Хоџсона. Он сматра да проблеми са којима се ИПУ данас суочава могу бити ријешени проширењем уговора са УН-ом без измјене Повеље УН-а.

Госпођа Анђела Наполи (Италија) предложила је да се ови проблеми изнесу у националним парламентима па да се након тога размијене мишљења, када се делегати поново сретну у Женеви, јер није могуће донијети коначну одлуку само у Групи 12+ без консултовања са својим владама и предсједницима парламената.

Господин Лаксо (Финска) слаже се да у корист предлога г. Џонсона говоре четири аргумента: визе за све делегате, пореске олакшице, статус међународне организације и јачање извршне моћи ИПУ-а, али сматра да је ове олакшице могуће уредити и на други начин без мијењања статута ИПУ-а и претварања у уговором засновану организацију. Слаже се да уговор подразумијева веће ресурсе за ИПУ, али није сигуран да ће овај предлог г. Џонсона бити прихваћен у националним парламентима.

Госпођа Ернстбергер (Њемачка) изразила је незадовољство због непостојања никаквог писаног трага о овим предлозима о којима се расправља на свакодневним састанцима Групе 12+. Сматра да није довољно расправљати о овако значајним питањима само на основу говора г. Џонсона. Потребни су писани документи. Писани документ је потребан како би се предлог изнио пред национални парламент након повратка у земљу.

Господин Хари Џенкинс (Аустралија) изразио је забринутост у погледу разумијевања предлога г. Џонсона у националним парламентима, будући да он кад се врати кући не може тражити од своје владе ни предсједника парламента да оставе по страни хитне тачке дневног реда и приоритетне проблеме с којима се земља суочава и да се фокусирају на уговор који ће ИПУ-у помоћи да ријеши проблеме виза, мање таксе и побољшање сарадње са тијелима УН-а.

Упркос свим предностима о којима је говорио г. Џонсон и петодневне дебате вођене о овом питању, већина делегата чланова Г12+ изразила је одређену резерву према оваквој новој организацији ИПУ-а. Сагласили су се да је потребно вријеме за консултације у државним парламентима, тако да овај процес мора бити постепен и добро размотрен прије доношења одлуке, будући да постоји опасност да би овим уговором ИПУ легитимирао све оне државе чланице који нису демократске.

Ад. – 7. Усвајање тема и именовање извјестилаца за 124. засједање Скупштине

Када је у питању избор тема и коизвјестилаца за идуће засједање Скупштине које ће бити одржано у Женеви, усвојене су следеће теме:

1. Стални одбор за мир и међународну безбједност: *“Стварање чврстог законодавног оквира с циљем спречавања изборног насиља, побољшања надгледања избора и обезбјеђивања мирне промјене власти“ (коизвјестиоци: Индија и Зимбабве).*
2. Стални одбор за одрживи развој, финансије и трговину: *„Улога парламента у обезбјеђивању одрживог развоја управљањем природним ресурсима, пољопривредном производњом и демографским промјенама“.*
3. Стални одбор за демократију и људска права: *„Транспарентност и одговорност у финансирању политичких партија и изборних кампања“.*

Извјештај припремила:

Марина Мијачевић,
секретар Делегације ПСБиХ у ИПУ

Извјештај одобрио:

Драго Калабић
предсједавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ

